

мисълта и езика", които придават „чуждо", „преводно" звучене или се превръщат „в сладникава вулгаризация на езика", издаваща „лош вкус". „Езикът на „Тютюн" според Емил Манов е и една от най-уязвимите страни на книгата. Общо казано, в романа се чувства една прекалена, интелигентска пригледеност и завършеност на фразата (и в авторския език, и в диалога), една „литературна" лустросаност на израза, които показват, че авторът е придобил своя речник повече от книгите, които са му харесали, отколкото от живия народен говор и от класиците на нашата литература".²¹ Ясно е, че обединяващото звено в тази масирана атака срещу „безродността" и „космополитизма" на Д. Димов е неговият език, който се откроява с множеството си нетипични лексикални елементи. По отношение на чуждата лексика, характерна за творчеството му, самият автор заявява, че езикът му е различен: *«Наистина, другари, моят език е малко особен – съвсем не искам да кажа безупречен»*²². Но това не означава, че не търси най-характерната за случая и в същото време най-често употребяваната лексика, за да бъде разбран. И непредубеденият читател го разбира. *«Не беше трудно да се премахнат някои чуждици»*²³ – си спомня по-късно Д. Димов с нескрито чувство за вътрешните терзания, които преминават по пътя на наложената му редакция. Терзания съвсем естествени за автор, на когото са спуснали убийствено партийно поръчение да напише едва ли не шедьовър, достоен за Нобелова награда в достъпна за партийния активист форма. Но зад тази защитна позиция стои истински боец със завиден лексикален запас и поразяващ изразен потенциал, готов да защитава своята творческа самобитност, чийто главен елемент е езикът. Той *„се вслушва в*

²¹ Манов, Е. За някои недостатъци на „Тютюн". // Литературен фронт, № 47, 1954.

²² Димов, Д. Изказване отговор за романа „Тютюн", прочетено по време на обсъждането на книгата в Съюза на българските писатели, 8-13.02.1952.

²³ Димов, Д. Как преработих романа „Тютюн". // Вечерни новини, № 247 от 21. 10. 1953.